

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫГ САЙЖРУУЛАХ ЯПОН МЕНЕЖМЕНТ

5S - ЭМХ ЦЭГЦ

БХБЯ-ны Чанарын багт зориулав.

Менежмент ба ур чадварын хүрээлэн ТББ –ийн
зөвлөх Д.Ариунтуул

ЯПОН МЕНЕЖМЕНТ - 5S ЭМХ ЦЭГЦ

- ✓ Ажлын байрыг цэвэр, зохион байгуулалттай байлгах дараалсан **5 алхамт арга**
- ✓ Зөвхөн цэвэрлэх биш **ажлын соёл, сахилга бат, дотно уур амьсгал** бий болгодог

5S – Visual management

5S ЭМХ ЦЭГЦ

5 S

Утга, агуулга

- 1. Seiri** Сайн ангилан ялгах
- 2. Seiton** Сайтар цэгцлэн, зохион байгуулах
- 3. Seiso** Сайхан цэвэрлэж, цэмцийлгэх
- 4. Seiketsu** Стандартчилан хэвшүүлж мөрдөх
- 5. Shitsuke** Сахилга баттай ажлын орчинг бүрдүүлэх

5S БОЛ ТАСРАЛТГҮЙ САЙЖРУУЛАЛТЫН ПРОЦЕСС

ЯАГААД 5S ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЁСТОЙ ВЭ?

Ажилтны бүтээмжтэй ажиллах нөхцлийн 80% нь:

- ✓ эмх цэгцтэй,
  - ✓ зохион байгуулалттай,
  - ✓ аюулгүй
- ажлын байрнаас хамаардаг.

5S нь...

Зөвхөн нүдэнд ил харагдах хэсгийг **цэгцлэн цэвэрлэх төдий биш** ажлын байранд тогтоосон **стандарт** буюу дүрэм журам, **процедурыг мөрдөж хэвших**, түүнийгээ **байнга сайжруулахад** нийт ажилтнууд хамтран ажиллах.

5S хөтөлбөрийн зорилго

1. Ажлын байран дахь **эмх цэгц, аюулгүй байдлыг сайжруулах, стандарчлан мөрдөх** /нүдэнд ил харагдах биет зүйлсийн эмх цэгц, зохион байгуулалтыг сайжруулах/
2. Ажлын байрны эмх цэгцийн хуваарьт ба урьдчилан сэргийлэх **үзлэг үйлчилгээний стандарт боловсруулан мөрдөх** /Графикт үзлэг үйлчилгээг тогтмолжуулан сайжруулах/

5S нь...

Зөвхөн нүдэнд ил харагдах хэсгийг **цэгцлэн цэвэрлэх төдий биш** ажлын байранд тогтоосон **стандарт** буюу дүрэм журам, **процедурыг мөрдөж хэвших**, түүнийгээ **байнга сайжруулахад** нийт ажилтнууд хамтран ажиллах.

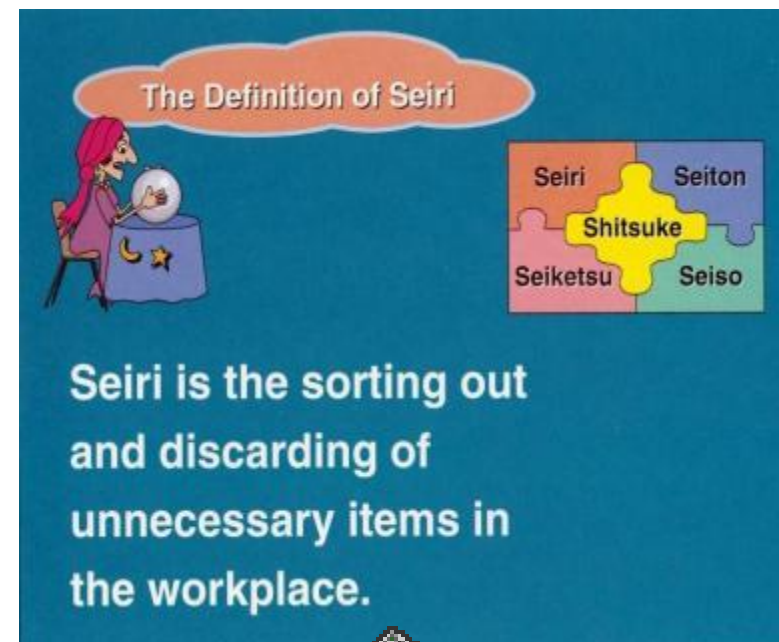
5S хөтөлбөрийн зорилго

1. Ажлын байран дахь **эмх цэгц, аюулгүй байдлыг сайжруулах, стандарчлан мөрдөх** /нүдэнд ил харагдах биет зүйлсийн эмх цэгц, зохион байгуулалтыг сайжруулах/
2. Ажлын байрны эмх цэгцийн хуваарьт ба урьдчилан сэргийлэх **үзлэг үйлчилгээний стандарт боловсруулан мөрдөх** /Графикт үзлэг үйлчилгээг тогтмолжуулан сайжруулах/

1-р С буюу Seiri /Ангиллах/

1. Тухайн ажлын байранд **хэрэгтэй** ба **хэрэггүй** зүйлсийг ангилан ялгана.
2. **Хэрэгцээгүй**, үнэ цэнэгүй зүйлээсээ **ангижрах**, үүнд: хэрэгцээтэй хэн нэгэнд өгөх, хаях гэх мэтээр ажлын байрнаас холдуулна.

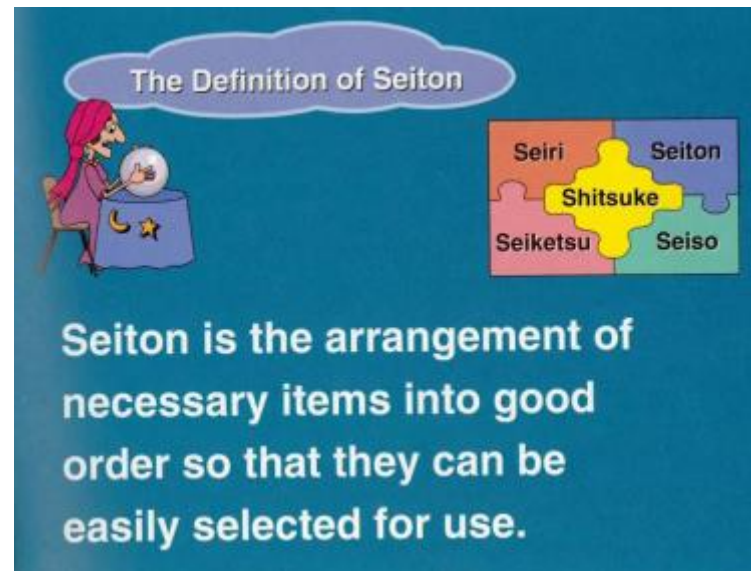

2-р С буюу Seiton/ цэгцлэх/

1. **Хэрэгцээтэй** гэж авч үлдсэн бүх зүйлсийн **зөв байрлалыг** тодорхойлж байрлуулна.

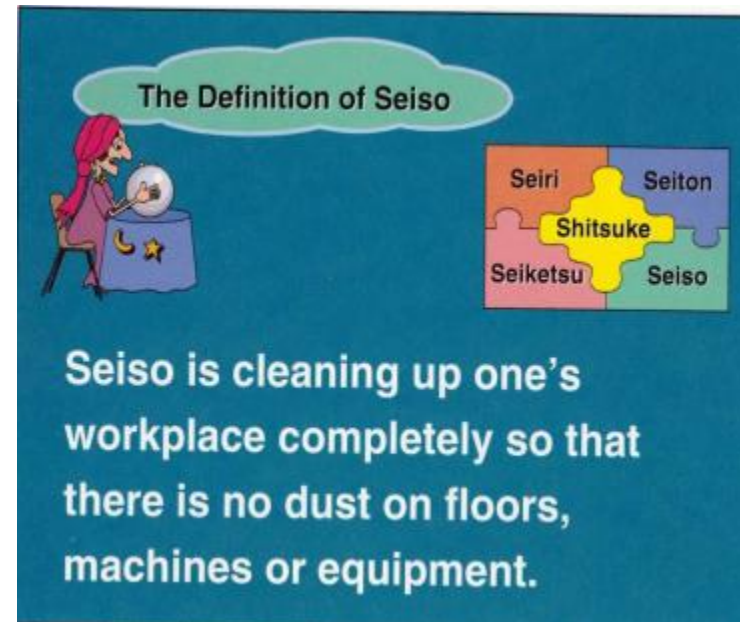
2. Ашиглахад **хялбар,**
ойлгомжтой, харахад
үзэмжтэй, нүдээр
хянагдахуйц visual байрлалыг
эрхэмлэнэ.

- **Хаягжуулалт, өнгө, тэмдэг маш чухал**
- **Бүх зүйл өөрийн системтэй байрлалтай байх**
- **Хамгийн бага хугацаанд хайхаар, нүдээр хянагдахуйц байх**
- **Аюулгүй, хялбар хүрч байхаар зохион байгуулах**
  - **/5 метр дотор/**

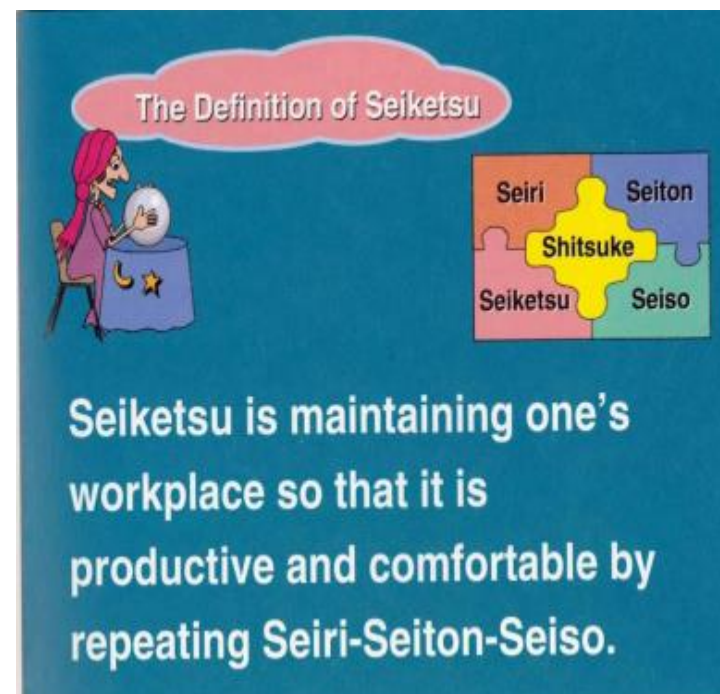
3-р С буюу Seiso /цэвэрлэх/

1. Бүгдийг **системтэйгээр цэвэрлэх** /харах, барих, үнэртэх/
2. Цэвэрлэгээг **шалгалт**, хяналттай хослуулах буюу **аюултай байдал үүсэхээс** урьдчилан сэргийлэх

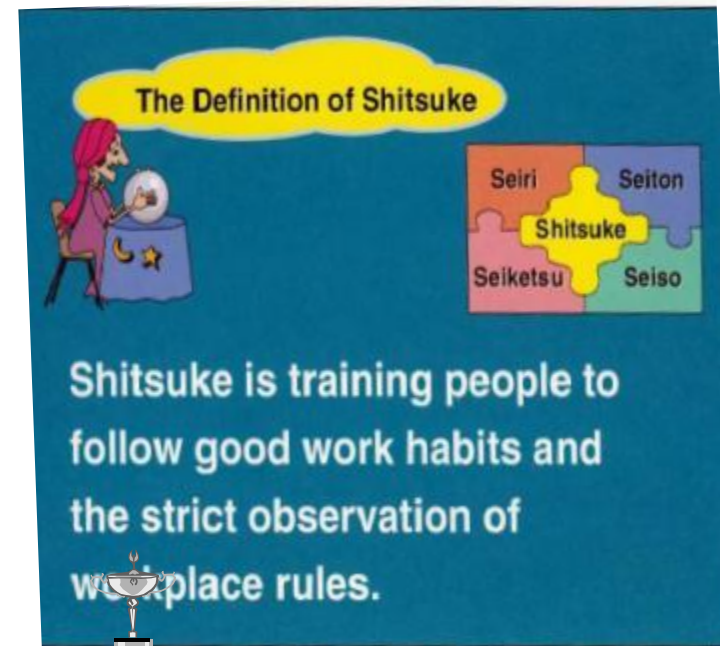
4-р С буюу Seiketsu /Стандартжуулах/

1. Ажилтан бүр ажлын байрандаа **Seiri – Seiton – Seiso** тогтмол хийж **хэвших**, үр дүнг **стандарт болгон мөрдөх**
2. Багаараа хариуцсан ажлын байр, өрөө талбайд хуваарилалтын дагуу **эхний 3С-ийг тогтмол хэрэгжүүлэх**
3. Ажлыг хийх тодорхой дарааллын **стандарт боловсруулж, мөрдөж хэвших, сайжруулах /ТК, Check sheet/**

5-р С буюу Shitsuke /хэвшүүлэх/

1. Эхний 4С-ийг ажилтан, баг бүр хариуцсан ажлын байрандаа хэвшил болгон мөрдөх, **дүрэм журам, процедур, дарааллыг ягштал баримтлах**
2. Тэргүүн туршлагыг бусдад түгээснээр компанийн хэмжээнд **ажлын соёлыг** бий болгоход ажилтан бүр хувь нэмрээ оруулдаг байх
3. Хэнээр ч **шаардуулалгүй хийж хэвших**

5S ЭМХ ЦЭГЦИЙН ХӨТӨЛБӨР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЕ ШАТ

1. 5S – Үнэлгээний БАГ томилно.
2. 5S – Аяны хамрах хүрээ тодорхойлно.
3. 5S – Ажлын байрны Стандарт тогтооно.
4. 5S – Эмх цэгцийн АЯН эхлүүлнэ.
5. 5S – Аян дүгнэх ҮНЭЛГЭЭ хийнэ. Оноогоор дүгнэнэ.
6. 5S – Үр дүнгээ дүгнэн Шилдэг хамт олон, Шилдэг ажилтанг урамшуулна.

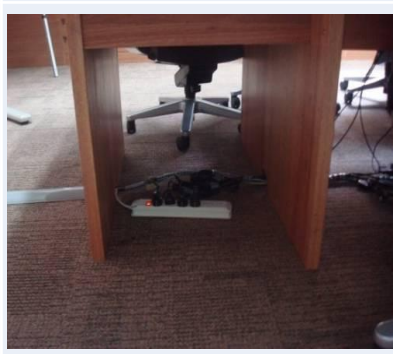
АЖЛЫН БАЙРНЫ 5S СТАНДАРТ

№	Ажлын байр, орчин	Стандарт	Загвар	
1	Ажилтан бүр	<ul style="list-style-type: none"> – Ажлын байранд албаны болон ажил хэрэгч байдлаар хувцаслана. – Ажлын үнэмлэхийг байнга зүүнэ. 		
2	Компьютерийн дэлгэц, бичгийн ширээ	<ul style="list-style-type: none"> – Компьютерийн дэлгэц зүүн гар талд, процессор ширээн доор босоо, утасны аппарат гарын зөв талд байрлана. – Ширээн дээр өдөр тутам ашиглах бичиг баримтууд, бичгийн хэрэгслүүд эмх цэгцтэй байна. 		
3	Компьютер дэх бичиг баримтын хавтас (фолдер)	<ul style="list-style-type: none"> – Компьютер дахь мэдээллүүдийг ажлын агуулгаар төрөлжүүлж, тус тусад нь фолдер үүсгэж, эмх цэгцтэй ангилан байрлуулна. – гяах ныгаллуугйаБ дахь албан мэйлүүдийг төрөлжүүлж, эмх цэгцтэй ангилан байршуулна. – Дотоод мессенжер (viber) мэдээллээ бүрэн оруулна. (алба, хэлтэс, албан тушаал, гар утас, дотуур утас, мейл хаяг) 		
4	Бичгийн шүүгээ	<ul style="list-style-type: none"> – 140см ширээний доор, 120см ширээний хажууд байрлана. – Татуурга бүр ялгах тэмдэгтэй байна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дээд талд – бичиг баримт 2. Дунд талд – бичгийн болон жижиг хэрэгслүүд 3. Доод талд – хувийн эд зүйлс 		

АЖЛЫН БАЙРНЫ 5S СТАНДАРТ

5	Ханын шүүгээ	<ul style="list-style-type: none"> – Шүүгээнүүд цоожтой, түлхүүрүүд таних тэмдэгтэй байна. – Доторх эд зүйлсийг төрөлжүүлсэн, эмх цэгцтэй байна.		
6	Хавтас, хавтасны хаяг	<ul style="list-style-type: none"> – Хавтаснууд босоо байрлана. – Ижил өнгө, хэмжээтэй байна. – Хавтас бүр хаягтай, товч товъёогтой байна. – Хавтасны хаягны үсгийн фонд, хэмжээ ижил байна. – Товъёогуудыг нэгтгэж байршуулна.		
7	Утас кабель	<ul style="list-style-type: none"> – Утас кабелиуд багцлагдаж, далдлагдсан байна. – Тэжээлийн болон сүлжээний кабель, уртасгагчийг хөдөлгөөнд саад болохооргүй байрлуулна. – Ашиглахгүй байгаа утсыг заавал хаана.		

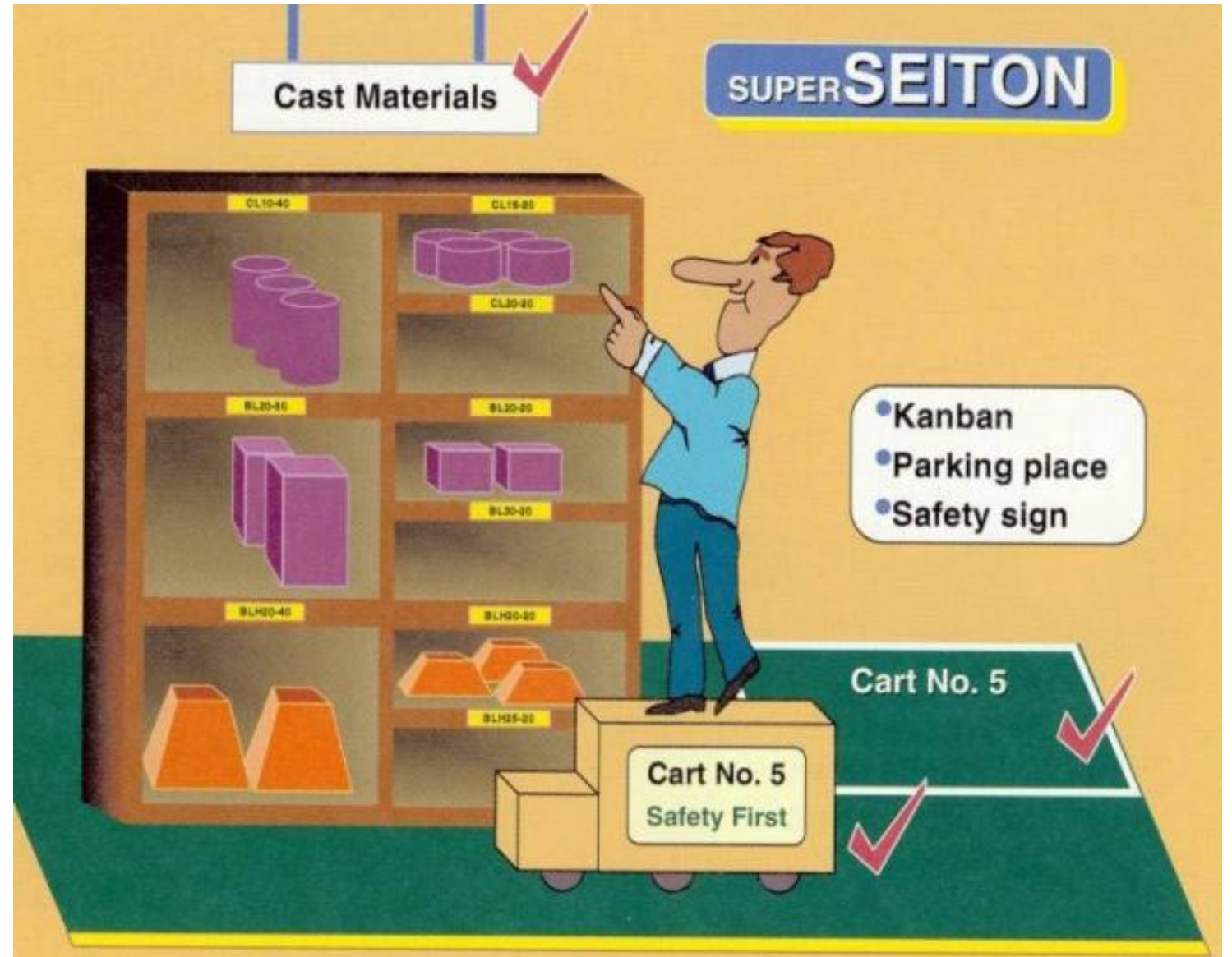
АЖЛЫН БАЙРНЫ 5S СТАНДАРТ

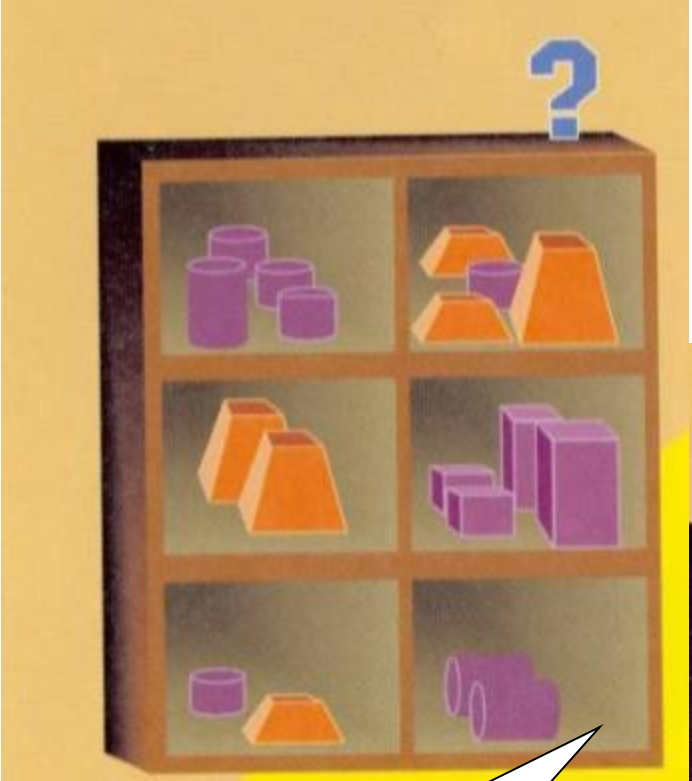
8	<p>Ажлын орчин</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Хэлтэс, хэсгийн ажлын байрны байршлын зураглал, хаягжуулалтыг байрлуулна. – Хэлтэс, хэсгийн дунд ашигладаг тавиур, төхөөрөмжүүдийг хаягжуулсан, хариуцсан ажилтны мэдээллийг байршуулна. – Хаягдал цаасыг цуглуулах савтай байна. – Цонхны тавцан, хувилагч машины дэргэд ашиглагдахгүй цаас орхиогүй байна. – Самбар, зурагт хуудаснууд хананд зөв зохистой байрласан байна. 		
9	<p>Цайны хэсэг</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Зохистой хэрэглэх зааврын дагуу чгаглацуб су чганач ефок ашиглана. – Хэсгийн орчин цэвэр байна. 		
10	<p>Сургалт, уулзалтын өрөө</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Тоног төхөөрөмжүүд /самбар, проектор, компьютер, утасны аппарат г.м/ бүрэн ажиллагаатай байна. – Төхөөрөмжүүд дээр хариуцах ажилтны мэдээллийг байршуулна. – Утас кабелиуд багцлагдаж, далдлагдсан байна. 		

СЭЙТОН хийх жишээ

ЦЭГЦЛЭЛТ,
БАЙРЛУУЛАЛТ,
ХАЯГЖУУЛАЛТ

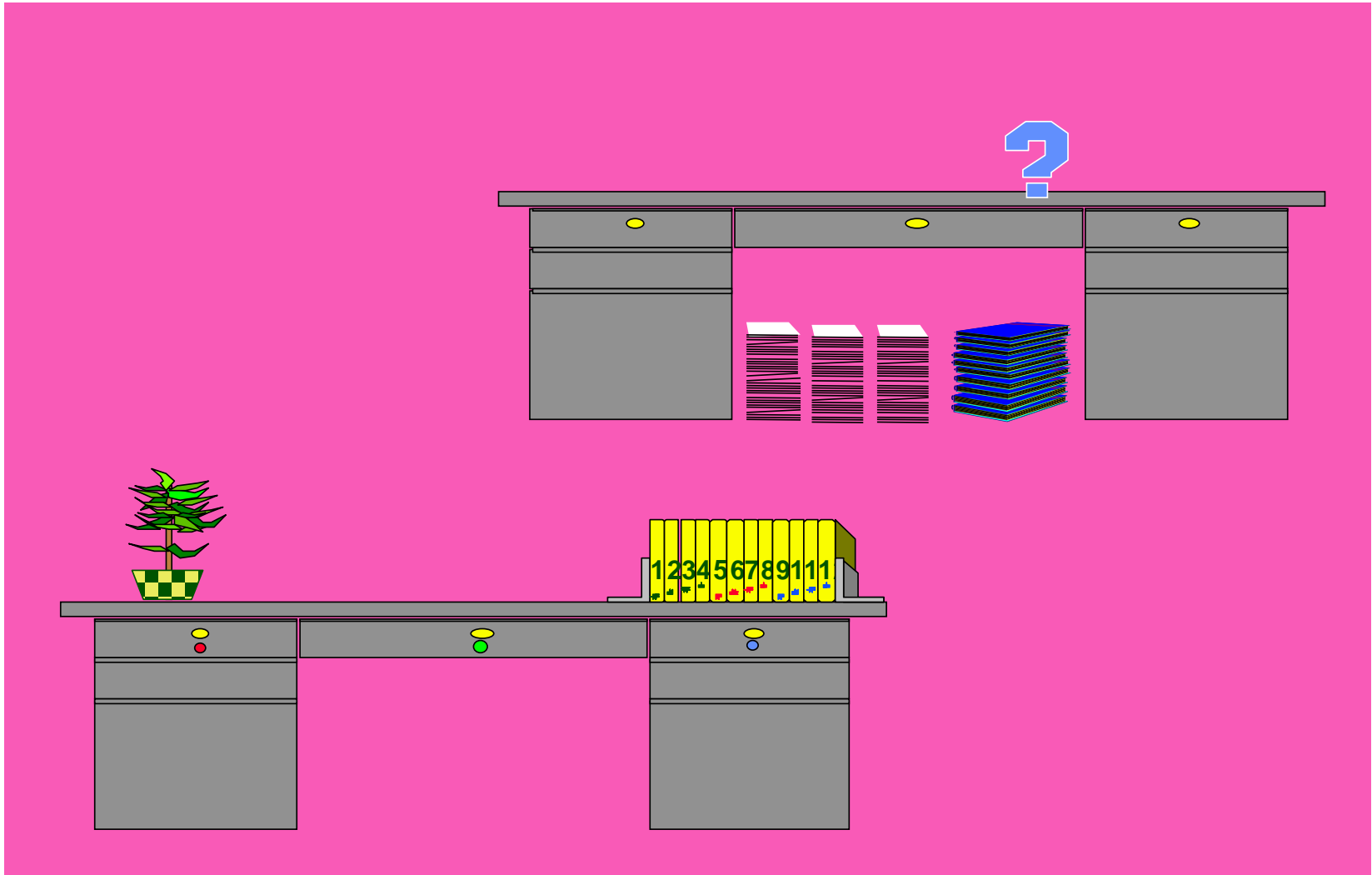

• Юуны тавиур болох хаягийг зааж өгсөн.

• Тавиур бүр дээр байрлах юмсын нэрс
• Дээд тавиурт хүрэх аюулгүй байдлыг хангасан байдал
• Тэргэнцрийн байрлах ёстой байрлал, хүний явах ёстой талбайг зааж өгсөн байдал

Ἰαὐνῆέ ἀζὸύγῖα,
᾿᾿ææèéí Òâ

• Юуны тавиур болох хаягийг зааж өгсөн.

• Тавиур бүр дээр байрлах юмсын нэрс
• Дээд тавиурт хүрэх аюулгүй байдлыг хангасан байдал
• Тэргэнцрийн байрлах ёстой байрлал, хүний явах ёстой талбайг зааж өгсөн байдал

SUPER SEITON

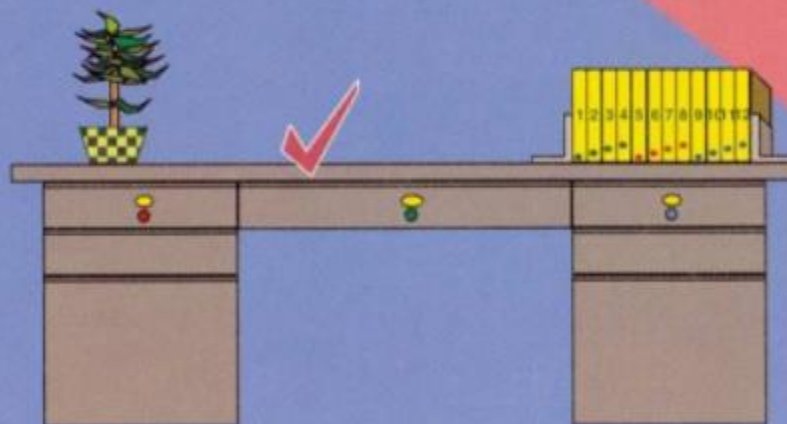
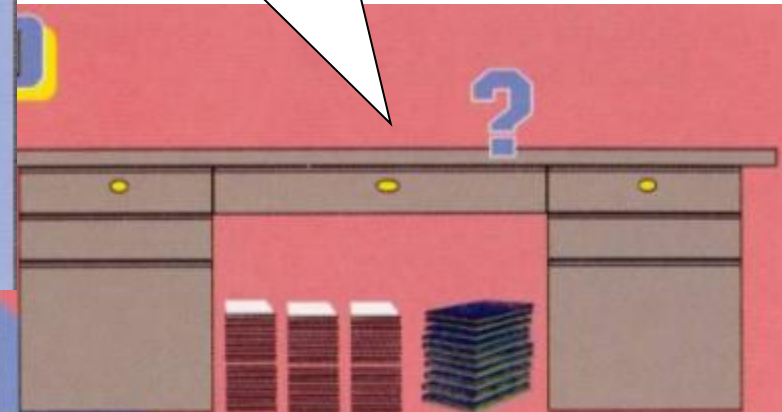

- Retrieval within 30 seconds
- Labeling reserved seats
- Color identification

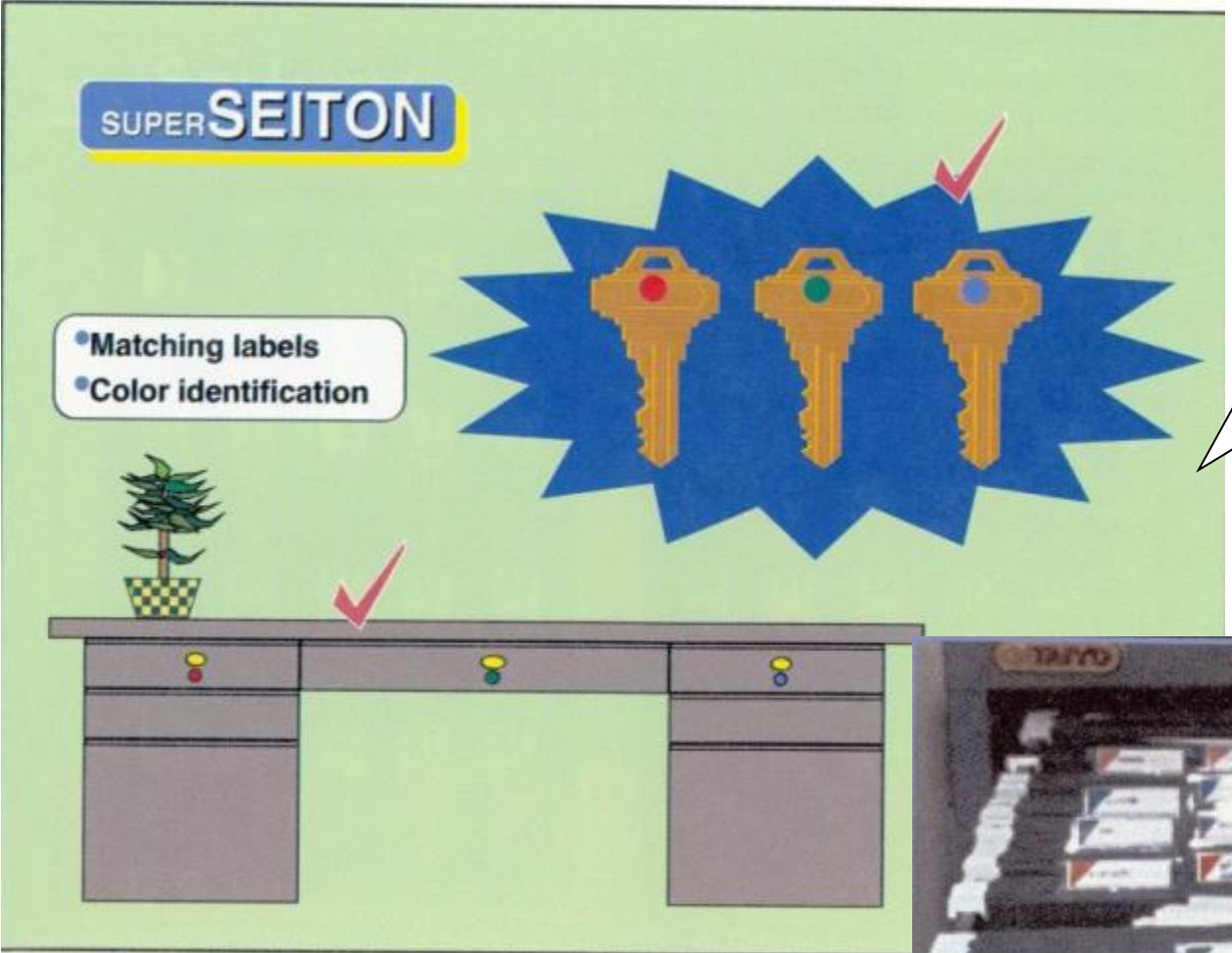

- 30 секундын дотор авах боломжтой байрлуулах
- Хаягжуулан байрлуулах
- Өнгөөр ялгах/нүдээр хянагдахуйц байрлуулах

- Хэрэгцээгүй зүйлс байлгахгүй байх
- Хэвтээгээр байрлуулахгүй байх
- Шалан дээр юмс байрлуулахгүй байх

- Seiri wastes
- No horizontal piling
- Nothing on floor

- Таних тэмдэгтэй байх
- Өнгөөр ялган нүдээр хянагдахуйц байх

- Үндсэн ба дэд хаягжуулалттай байх

SUPER SEITON

- Matching labels
- Open/Close separation

- Хаягжуулах
- Нээлттэй, хаалтай өрөөнүүдийн түлхүүрийг тусад нь нүдээр хянагдахуйц байрлуулах

- Хаягжуулах
- Өнгөөр ялган нүдээр хянагдахуйц тэмдэглэгээ хийсэн байх

